

ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების ჰიგიენა

უსაფრთხო შრომის პირობების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა სისტემაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (იდს). მათი გამოყენება აუცილებელი ხდება იმ შემთხვევაში, როდესაც დაცვის კოლექტიური საშუალებებით, ტექნიკურ-ტექნოლოგიური და სანიტარულ-ჰიგიენური ღონისძიებებით შეუძლებელი ხდება შრომის უსაფრთხო და ნორმალური პირობების უზრუნველყოფა.

ჩვეულებრივ, იდს გამოიყენება როგორც ერთ-ერთი დამხმარე საშუალება შრომის პირობების გაუმჯობესების ღონისძიებათა კომპლექსში. ამასთან, ავარიული, სამშენებლო, სარემონტო და სხვა ეპიზოდურ შესასრულებელი სამუშაოების დროს იგი შრომის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ძირითადი საშუალება ხდება.

იდს-ის გამოყენების მიზანია მავნე და საშიში საწარმოო ფაქტორების ორგანიზმზე უარყოფითი მოქმედების თავიდან აცილება ან მინიმუმადე დაყვანა. კოლექტიური დაცვის საშუალებებისგან განსხვავებით, იდს უშუალო შეხებაშია ადამიანის სხეულთან, ამიტომ მას განსაკუთრებული მოთხოვნები წაეყენება ადამიანის მუშაობისუნარიანობისა და ორგანიზმის ფუნქციური მდგომარეობაზე მინიმალური უარყოფითი გავლენის, აგრეთვე პირადი ჰიგიენის უზრუნველყოფის თვალსაზრისით.

იდს-ის გამოყენების ეფექტურობის შეფასებისათვის გამოიყენება შემდეგი ძირითადი მოთხოვნები: იდს-ის კონკრეტული მარკის სწორი შერჩევა საწარმოო მავნე ფაქტორების შესაბამისად, იდს-ის შენახვა ნორმალურ საექსპლოატაციო პირობებში, პერსონალის განათლება იდს-ის სწორი ექსპლოატაციის წესებში.

იდს სხვადასხვა ჯგუფად იყოფა იმის მიხედვით, თუ რომელი მავნე საწარმოო ფაქტორისაგან იცავს ორგანიზმს და ორგანიზმის რომელ ორგანოს და ორგანოთა სისტემას იცავს. ამის შესაბამისად, იდს დანიშნულების მიხედვით შემდეგად კლასებად იყოფა: სხეულის დამცველი საშუალებები (სპეცტანსაცმელი), სუნთქვის ორგანოების ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები, ფეხების დამცველი საშუალებები (სპეცფეხსაცმელი), ხელების დამცველი საშუალებები, თავის დამცველი საშუალებები, თვლების და სახის დამცველი საშუალებები, სმენის ორგანოების დამცველი საშუალებები.

1. სპეცტანსაცმელი

სპეცტანსაცმლის ძირითადი დანიშნულებაა სხვადასხვა საწარმოო ფაქტორების მოქმედებისაგან სხეულის საიმედო დაცვის უზრუნველყოფა ორგანიზმის ნორმალური ფუნქციური მდგომარეობისა და მუშაობისუნარიანობის შენარჩუნებით. კონკრეტული საწარმოო პირობების შესაბამისად, სპეცტანსაცმელი შეიძლება გამოყენებულ იქნას ცალკე ან კომპლექტში, სხვა საშუალებებთან ერთად.

სპეცტანსაცმლის ყველა სახე დაცვითი თვისებების მიხედვით სხვადასხვა ჯგუფად იყოფა: სითბური გამოსხივებისაგან, მექანიკური დაზიანებისაგან, გამდნარი ლითონისაგან და მისი ნაპერწკლებისაგან, ნავთობისა და მისი პროდუქტებისაგან, მაღალი და დაბალი ტემპერატურისაგან დასაცავად და ა.შ.

სპეცტანსაცმლის დაცვითი, საექსპლოატაციო და ჰიგიენური თვისებები პირველრიგში დამოკიდებულია მასალაზე (ქსოვილზე). საჭირო თვისებების და დაცვის უნარის მქონე სპეცტანსაცმლის მისაღებად გამოიყენება ბამბის, სელის, შალის, აბრეშუმის და სინთეზური ქსოვილი, აგრეთვე ქსოვილი აპკოვანი დაფარვით, სინთეზური და ნატურალური ბოჭკოს ნარევის ქსოვილი.

ძლიერი ტოქსიკური (საშიში) და მავნე თხევადი ნივთიერებებისაგან დასაცავად გამოყენებული უნდა იყოს მასალა აპკოვანი დაფარვით. ინფრაწითელი გამოსხივებისაგან დასაცავად - ლითონის თხელი ფენით დაფარული ქსოვილი.

სპეცტანსაცმლის დაცვითი თვისებების უზრუნველსაყოფისთვის გასათვალისწინებელია ისეთი მოთხოვნები, რომელებიც მოიცავს მისი ხარისხისა და დანიშნულების მაჩვენებლების მთელ კომპლექსს, რომელებიც ზოგად და სპეციალურ მაჩვენებლებად იყოფა.

სპეცტანსაცმელის ხარისხის ზოგადი მაჩვენებლები, ძირითადად, ახასიათებს მის საექსპლოატაციო, ჰიგიენურ და ესთეტიკურ თვისებებს. მათ მიეკუთვნება ნაკერის სიმკვრივე და სიმაგრე, ხმარების ვადა და უწყვეტი გამოყენების დრო, ქსოვილის, მასალის და კონსტრუქციის შესაბამისობა შრომის პირობებთან, სიმტკიცე რეცხვისადმი, მხატვრული და ესთეტიკური მაჩვენებლები და სხვა.

სპეცტანსაცმლის ხარისხის სპეციალური მაჩვენებლების ახასიათებს სპეცტანსაცმლის დაცვით ფუნქციებს. მათ მიხედვით გასათვალისწინებელია:

- ნაწარმის და მისი ნაწილების წინააღმდეგობა გახევისადმი - სხეულის მექანიკური დაზიანებისაგან და საწარმოო დაბინძურებისაგან დასაცავად;
- სითბოგამტარობა, ჰაერგამტარობა და ორთქლგამტარობა - სპეცტანსაცმლისათვის მაღალი და დაბალი ტემპერატურისაგან დასაცავად;

- დაცვის კოეფიციენტი და დეზაქტივაციის უნარი - სპეცტანსაცმლისათვის რადიოაქტიური ნივთიერებებისაგან დასაცავად;
- ტყვიის ეკვივალენტი - სპეცტანსაცმლისათვის რენტგენის გამოსხივებისაგან დასაცავად;
- ელექტრული წინაღობა და დაცვის კოეფიციენტი - სპეცტანსაცმლისათვის ელექტროსტატიკური მუხტისაგან, ელექტრომაგნიტური და ელექტრული ველისაგან დასაცავად;
- მტვერშეუხჩევადობა და სიმტკიცე მტვრის საწინააღმდეგო დამუშავებისადმი- სპეცტანსაცმლისათვის მტვრისაგან დასაცავად;
- მჟავაშეუხჩევადობა, ტუტეშეუხჩევადობა - სპეცტანსაცმლისათვის შესაბამისად მჟავის და ტუტის მოქმედებისაგან.

აღნიშნული მოთხოვნების უზრუნველყოფა სხვადასხვა კონსტრუქციული ელემენტების გამოყენებით ხდება.

გარემოს პარამეტრების ცვლად პირობებში ექსლოატაციისათვის გამყენებულ სპეცტანსაცმლის კონსტრუქციაში გათვალისწინებული უნდა იყოს მრავალფეროვანი დამატებითი და საფენები, სხვადასხვა სავენტილაციო მოწყობილობები, რაც გარემოს ტემპერატურის შესაბამისად სპეცტანსაცმლის სითბური წინააღმდეგობის რეგულირების საშუალებას იძლევა.

თხევადი მავნე ფაქტორებისაგან დასაცავად სპეცტანსაცმელს უნდა ჰქონდეს ნაკერების მინიმალურ რაოდენობა, აგრეთვე შესაკრავებზე და ჯიბეებზე დამცავი სარქველები.

ადამიანის სითბოს ცვლის და, შესაბამისად, მისი თვითგრძნობის გაუმჯობესების ერთ-ერთი საშუალებაა სპეციალური ელემენტების გამოყენებით ტანსაცმლის შიდა სივრცეში ვენტილაციის უზრუნველყოფა.

ელექტრომაგნიტური ველის მოქმედებისაგან დასაცავად გამოიყენება სპეცტანსაცმელი ლითონის ძაფის შემცველი მასალებისაგან.

განსაკუთრებული მოთხოვნები წაყენება რადიოაქტიურ ნივთიერებებთან, ცეცხლის ღია წაროებთან და სითბოს გამოყოფის მნიშვნელოვან წყაროსთან მუშაობისათვის განკუთვნილ სპეცტანსაცმელს. ასეთ საშუალებებს მიეკუთვნება სპეციალური მაიზოლირებელი პნევმოკოსტიუმი, სკაფანდრები და სხვ., რომლებიც უზრუნველყოფენ არა მარტო კანის, არამედ სუნთქვის ორგანოების, თვალების, სახის და თავის დაცვას.

2. სუნთქვის ორგანოების ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები

სუნთქვის ორგანოების ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების დანიშნულებაა ადამიანის დაცვა სამუშაო ზონის ჰაერში არსებული საშიში და მავნე ნივთიერებებისაგან, აგრეთვე ჰაერში ჟანგბადის სიმცირის კომპენსაცია.

მოქმედების პრინციპის მიხედვით სუნთქვის ორგანოების იდს ორ ჯგუფად იყოფა:

- მფილტრავი რესპირატორები და აირწინაღები;
- მაიზოლირებელი წელიანი (შლანგიანი) და ავტონომიური სასუნთქი აპარატები.

ჰაერში ჟანგბადის საკმარისი რაოდენობით შემცველობის დროს და მავნე მინარევების შეზღუდული რაოდენობით შემცველობის დროს გამოიყენება მფილტრავი რესპირატორები და აირწინაღები. მათი გამოყენების დროს ადამიანის შესუნთქული ჰაერი მავნე მინარევებისაგან იწმინდება ფილტრის ან სორბენტის საშუალებით. მათი გამოყენება არ შეიძლება მცირე მოცულობის ძნელად მისადგომ შენობებში მუშაობის დროს, დახურულ/შეზღუდულ სივრცეში (ცისტერნა, ჰა, მილსადენი და ა.შ.), აგრეთვე სხვადასხვა ავარიული სიტუაციის დროს, როდესაც გარემოს ჰაერში მავნე ნივთიერებების რაოდენობა უცნობია.

დანიშნულების მიხედვით, განირჩევა სხვადასხვა ტიპის მფილტრავი საშუალებები:

- აეროზოლების (მტვრის) საწინააღმდეგო;
- აირის საწინააღმდეგო;
- უნივერსალური (აირ-მტვერსაწინააღმდეგო) - ერთროულად მტვრისაგან, ორთქლისაგან და აირისაგან დასაცავად.

ყველა მფილტრავი იდსი შედგება ერთი ან რამდენიმე მფილტრავი ელემენტისაგან, რომლებიც სპეციალიზებულია მარკის მიხედვით მტვრისაგან და გარკვეული ჯგუფის აირებისაგან დაცვის შესაბამისად.

მფილტრავი იდს-ის ძირითადი მახასიათებელია მავნე ნივთიერებების შემცირების ჯერადობა. ამ მაჩვენებლის მიხედვით ყველა საშუალებას აქვს დაცვის სხვადასხვა ხარისხი. ყველა რესპირატორები და აირწინაღები უნდა უზრუნველყოფდნენ შესუნთქული ჰაერის გაწმენდას მავნე ნივთიერებებისაგან ზღვრულად დასაშვებ დონემდე.

მფილტრავი იდს-ის შერჩევისას გასათვალისწინებელია მათი თვისებები, რომლებიც გავლენას ახდენს ადამიანის ფიზიოლოგიურ ფუნქციაზე და

შრომისუნარიანობაზე: სუნთქვის წინააღმდეგობა, მხედველობის ველის შეზღუდვის ხარისხი, მექანიკური ზეწოლა სახესა და თავზე და სხვ.

მაიზოლირებელი წელიანი (შლანგიანი) და ავტონომიური სასუნთქი აპარატების გამოყენება შეიძლება ატმოსფერულ ჰაერში ჟანგბადის შემცველობის რაოდენობის მიუხედავად.

წელიანი მაიზოლირებელი იდს უზრუნველყოს ადამიანს სუფთა ჰაერით. ისინი აგრეთვე პნევმოკოსტიუმის (მაიზოლირებელი კოსტიუმის) მნიშვნელოვანი კონსტრუქციული ელემენტია, რომელიც სუნთქვის ორგანოებთან ერთად, უზრუნველყოფს მთელი სხეულის დაცვას გარემოს არახელსაყრელ ფაქტორთა კომპლექსისაგან.

წელიან იდს-ის გამოყენება უნდა მოხდეს მავნე სამუშაო სივრცეში, სადაც O₂-ის შემცველობა დასაშვებზე ნაკლებია. მათი გამოყენებისას მინები არ იორთქლება, ამიტომ ისინი კარგ ხილვადობას უზრუნველყოფენ.

3. სპეცფესაცმელი

სპეცფესაცმელი გამოიყენება საწარმო ფაქტორების (მექანიკური დაზიანება, ვიბრაცია, ტენი, მაღალი და დაბალი ტემპერატურა და სხვ.) უარყოფითი მოქმედებისაგან ქვემო კიდურების დასაცავად. მისი კონსტრუქცია და დამზადებისათვის გამოყენებული მასალის სახე დამოკიდებულია სპეცფესაცმლის დანიშნულებაზე (თუ რა მავნე საწარმოო ფაქტორებისაგან დასაცავად გამოიყენება). გამოყენებული მასალის მიხედვით განარჩევენ ტყავის, რეზინის და თექის სპეცფესაცმელს.

მყარი საგნების ფეხების ტრავმირების თავიდან ასაცილებლისათვის სპეცფესაცმლის კონსტრუქციაში გამოყენებულია დარტყმის გამძლე სხვადასხვა ელემენტი.

სპეცფესაცმელები ფოლადის ან მყარი ცხვირით და ფოლადის ან მყარი ლანჩით გამოიყენება, რათა დაიცვას მუშების ტერფები, მაგალითად:

- ჩამოვარდნილი მასალებისგან;
- ლურსმნებისაგან ან სხვა ბასრი ნივთებისაგან;
- კანზე ცემენტის ნამწვავებისგან, როდესაც ხდება ბეტონის დასხმა.

გამდნარ ლითონთან მუშაობისას გამოყენებულ სპეცფესაცმელს შესაკრავი უნდა ქონდეს გვერდზე ან უკან - გამდნარი ლითონის ნაპერწკლის მოხვედრის თავიდან ასაცილებლად. მის დასამზადებლად გამოიყენება თექა (შალის ქსოვილი).

ტყავის ფეხსაცმელი, ძირითადად, გამოიყენებული უნდა იყოს ფეთქებადსაშიშ გარემოში მუშაობისათვის.

რეზინის ფეხსაცმელი უზრუნველყოფს ფეხების დაცვას წყლისა და აგრესიული სითხეებისაგან, ხასითდება მაღალი დიელექტრიკული თვისებებით (მაგ. რეზინის ჩექმა) ამიტომ მათი გამოიყენება მნიშვნელოვანია ტენის პირობებში მუშაობისას, ქიმიურ მრეწველობაში და ა.შ.

სითბური გამოსხივებისაგან დასაცავად, წლის ცეც პერიოდში მუშაობისას უმჯობესია გამოიყენებული იყოს თექის ფეხსაცმელი, რომელიც მაღალი თბოდაცვითი თვისებებისა და დაბალი თბოგამტარობის თვისებებით ხასიათდება.

4. ხელების დამცველი საშუალებები

ხელების დამცველი საშუალებები გამოიყენება საშიში და მავნე საწარმოო ფაქტორებისაგან მომუშავეთა ხელების დასაცავად, რომელთაც შეუძლიათ გამოიწვიონ ხელების მექანიკური, თერმული და სხვა დაზიანება, ქიმიური დამწვრობა, აგრეთვე კანის დაავადებები.

ხელების იდს, დანიშნულების და დაცვითი თვისებების მიხედვით, სხვადასხვა ჯგუფად იყოფა. ისინი გამოიყენება მექანიკური ზემოქმედებისაგან, მაღალი და დაბალი ტემპერატურისაგან, სითბური გამოსხივებისაგან, გამდნარი ლითონის შხეფებისაგან, რადიოაქტიური ნივთიერებების დაზინძურებისაგან, მაიონებელი და არამაიონებელი გამოსხივებისაგან, მჟავების, ტუტეებისა და სხვა მავნე ფაქტორებისაგან დასაცავად.

ხელების იდს-ის - ხელთათმანების, ფორმას და კონსტრუქციას განსაზღვრავს საწარმოო ოპერაციების თავისებურებები და საწარმოო ფაქტორების სახე.

ხელთათმანები გამოიყენებული უნდა იყოს საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე (მაგალითად ქსოვილის ხელთათმანები არ იქნება შესაფერისი თუკი მუშები სითხეებთან მუშაობენ, თხელი წყალგაუმტარი ხელთათმანი არ დაიცავს მუშას ჭრილობისაგან თუკი მას დაეცემა მძიმე მასალა.).

ხელების იდს-ის დასამზადებლად, მათი დანიშნულების მიხედვით, გამოიყენება სხვადასხვა მასალა. მაგ., მექანიკური ზემოქმედებისაგან დასაცავად სხვადასხვა ტიპის ხელთათმანი მზადდება დამცავი საფენებით და ა.შ.

მჟავების, ტუტეებისა და სხვა ქიმიური აგრესიული ნივთიერებებისაგან დასაცავად გამოიყენება პოლიმერული მასალებისაგან (რეზინა, პოლივილინქლორიდი და სხვ.) დამზადებული ხელთათმანები.

მაღალი და დაბალი ტემპერატურის მოქმედებისაგან დასაცავად ხელთათმანების დასამზადებლად გამოიყენება შალი, ბრეზენტი და სხვა მასალა თბოსაიზოლაციო საფენებით.

რენტგენის სხივებისაგან დასაცავდ გამოიყენება ტყვიის შემცველი რეზინტრიკოტაჟის ქსოვილისაგან დამზადებული ხელთათმანები.

5. თავის დამცველი საშუალებები

თავის დამცველი საშუალებები განკუთვნილია თავზე მექანიკური, ელექტრული დენის, აგრესიული სითხეების და წყლის მოქმედების აღსაკვეთად ან შესამცირებლად. მათი ძირითადი სახეა დამცველი ჩაფხუტი. შრომის პირობების თავისებურებების შესაბამისად, გამოიყენება სხვადასხვა სახის ჩაფხუტი.

დანიშნულების მიხედვით ჩაფხუტი პირობითად იყოფა სამ ჯგუფად: საერთო მოხმარებისათვის, მიწისქვეშა სამუშაოებისათვის და სპეციალური დანიშნულების.

ჩაფხუტის ძირითადი კონსტრუქციული ელემენტებია კორპუსი და შიგნითა აღჭურვა. ეს უკანასკნელი უზრუნველყოფს უსაფრთხო დაცილებას თავსა და კორპუსს შორის. მის შემადგენლობაში შედის ამორტიზატორი და ლენტი, რომელიც უზრუნველყოფს ჩაფხუტის რეგულირებას თავის ზომის მიხედვით.

ყველა ჩაფხუტი უნდა პასუხობდეს გარკვეულ მოთხოვნებს, რომლებიც მის დაცვით, ფიზიოლოგიურ-ჰიგიენურ და საექსპლუატაციო თვისებებს უზრუნველყოფს.

დაცვითი თვისებებია: ჩაფხუტის სიმტკიცე ვერტიკალური დატვირთვისადმი, საგნების დაცემისა და აგრესიული ქიმიური ნივთიერებებისათმი, დარტყმის ამორტიზაციის მაღალი ხარისხი, დარტყმის მომენტში ვერტიკალური უსაფრთხო დაცილება, ელექტროგამტარობა, თბომედეგობა და სხვ.

სამშენებლო ობიექტზე მყარი ჩაფხუტები გამოიყენება მუშების თავის დასაცავად, მაგალითად:

- ნივთებისაგან, რომლებიც ცვივა ხარაჩოებიდან;
- ნივთებისაგან, რომლებიც შეიძლება გადმოცვივდეს ტვირთიდან, რომელსაც ამწე წევს, ან ნივთები, რომლებიც შეიძლება გადმოვარდეს თვითმცლელებიდან;
- ხარაჩოების აწყობის ან დაშლის დროს ჩამოვარდნილი სამაგრებისაგან.

ფიზიოლოგიურ-ჰიგიენური თვისებებია: ჩაფხუტის შიდა სივრცის განიავების შესაძლებლობის ხარისხი, მხედველობის ველის შეზღუდვის ხარისხი, ჩაფხუტის მასა,

მასალის ტოქსიკურობის ხარისხი, ოფლისა და სადეზინფექციო საშუალებებისადმი სიმტკიცე და სხვ.

საექსპლოატაციო თვისებებია: ჩაფხუტის ესთეტიკურობა, ჩაფხუტის ზომები, ზომის რეგულირების შესაძლებელობა, ჩაფხუტის თავზე ფიქსაციის სიმყარე და სხვ.

ჩაფხუტის გარდა, ცხელ საამქროებში მუშაობისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნას თექის ქუდები, მჟავასთან მუშაობის დროს - მაუდის ნიღბები და სხვ.

6. თვალების და სახის დამცველი საშუალებები

თვალებისა და სახის დამცველი საშუალებების დანიშნულებაა მყარი სხეულების, სითხეებისა და გამდნარი ლითონის შხეფებისაგან, მტვრისაგან, ტოქსიკური აირებისაგან და სხვადასხვა სახის გამოსხივებისაგან დაცვა.

კონსტრუქციული გადაწყვეტით, ისინი სხვადასხვა ფორმის სათვალეების, ფარების ან ნიღბების სახითაა.

თვალების დაცვის ყველაზე გავრცელებული საშუალებაა დამცველი სათვალეები. მათი შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იყოს შემდეგი მაჩვენებლები: სათვალის მინის ზომები, მანძილი ცენტრებს შორის, მხედველობის ველი, საერთო შუქგამტარობა, მასა, სიმტკიცე დარტყმისადმი.

სამშენებლო სამუშაოების დროს დამცველი სათვალეები უზრუნველყოფს მუშების თვალების დაცვას:

- მფრინავი ნივთებისაგან, მაგალითად როდესაც გამოიყენება ლურსმნების პნევმატური ჩაქუჩი (სათვალეები უნდა ისხლექტდეს ნამსხვრევებს და მისი სპეციფიკაცია უნდა შემოწმდეს მწარმოებელთან);
- ნაპერწკლებისგან, მაგალითად, როდესაც ხდება სხვადასხვა მასალების ჭრა;
- შედუღებისას წარმოქმნილი ულტრაიისფერი გამოსხივება;
- ქიმიური ნივთიერებებისგან.

დამცველი სათვალეები ორ ტიპად იყოფა: ღია ტიპის და დახურული ტიპის. ღია ტიპის სათვალეს აქვს მხედველობის დიდი ველი და უზრუნველყოფს თვალის დაცვას მექანიკური დაზიანებისაგან. დახურული ტიპის სათვალე იცავს თვალს როგორც წინიდან, ისე გვერდებიდან.

მძიმე სამუშაოების შესრულების დროს სათვალის მინების დაორთქვლის პროფილაქტიკისათვის გათვალისწინებულია მათი დამუშავება სპეციალური საშუალებებით.

მექანიკური დაზიანების თავიდან აცილების მიზნით გამოიყენება სამფენიანი მინებით აღჭყრვილი დამცველი სათვალე. ეს უკანასკნელი შედგება სილიკატური მინის სამი ფენისაგან, რომელიც შეწყებებულია ცელულოიდის გამჭირვალე ფირით ან სხვა ნივთიერებებით. ამ შემთხვევაში მინის მექანიკური დაზიანების დროს წარმოქმნილი ნამსხვრევები ერთმანეთს არ სცილდება და იცავს თვალს დაზიანებისაგან.

თვალეებისა და სახის მექანიკური და თერმული დაზიანებისაგან ერთდროული დაცვისათვის გამოყენებული უნდა იყოს დამცველი ფარები და ნიღბები.

კონსტრუქციულად, ფარები და ნიღბები შეიძლება იყოს სათვალეებთან ერთად ან წარმოადგენდეს დაცვის დამოუკიდებელ საშუალებას.

ფარებისა და ნიღბების კონსტრუქციაში გამოყენებული მინები და შუქფილტრები უნდა უზრუნველყოფდეს გამოსხივებისაგან დაცვის გარკვეულ დიაპაზონს. კერძოდ, ელექტრომაგნიტური გამოსხივებისაგან თვალეების დასაცავად უნდა გამოიყენებოდეს სათვალის მინები დაფარული სპეციალური მავრანირებელი საშუალებებით, ულტრაიისფერი და ინფრაწითელი სხივებისაგან დასაცავად - დაფარული სხვადასხვა ლითონის (ალუმინის, ნიკელის, ქრომის) გამჭირვალე თხელი ფენით.

7. სმენის ორგანოს დამცველი საშუალებები

სმენის ორგანოს დამცველი საშუალებების დანიშნულებაა სმენის ორგანოს დაცვა ხმაურის უარყოფითი ზემოქმედებისაგან. ამ მიზნით გამოიყენება ანტიფონები. კონსტრუქციული გადაწყვეტით ისინი ორი სახისაა: შიგნითა და გარეთა.

შიგნითა ანტიფონები ყურის ნიჟარაში თავსდება. იგი, ძირითადად, ერთჯერადი გამოყენებისაა. ასეთი ანტიფონი შესაძლებელია გამოყენებული იყოს დაბალი და საშუალო საწარმოო ხმაურის პირობებში. იგი, პრაქტიკულად, არ აკავებს მაღალი სიხშირის ბგერებს.

გარეთა ანტიფონი მთლიანად ფარავს ყურის ნიჟარას და კონსტრუქციული გადაწყვეტით არის დამოუკიდებელი ან ჩამონტაჟებული თავის დამცველ საშუალებებში. ეს უკანასკნელი გამოიყენება ძლიერ მაღალი დონის ხმაურის შემთხვევაში.

სმენის ორგანოს იდს-ის მრავალფეროვანი ტიპები მათი ინდივიდუალური შერჩევის საშუალებას იძლევა სამუშაო ადგილზე ხმაურის დონისა და სპექტრული შემადგენლობის შესაბამისად.

იდს-ის რაციონალური შერჩევა პროფესიული მავნეობის მიხედვით, მათი ექსპლოატაციის წესების დაცვა საწარმოო მავნეობათა მოქმედებისგან მომუშავეთა დაცვის და, შესაბამისად, შრომის პირობების გაუმჯობესებისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის შენარჩუნების გარანტიაა.

იდს-ის დაცვითი თვისებების ხანგრძლივად შენარჩუნებისა და საექსპლოატაციო პერიოდის გახანგრძლივების ერთ-ერთი ძირითადი პირობაა მათი დამუშავეების (გარეცხვის, დეზინფექციის, გაუსნეზოვნების) და შენახვის პირობების წესების დაცვა.